

viny stalo k výdělku buď úplně neb aspoň do té míry nezpůsobilým, že by výdělek k jeho výživě nestačil. Takový případ prý však nenastal, poněvadž František K. nepozbyl místa poštovního akcesisty a s tím spojeného zaopatření beze své viny, nýbrž naopak přímo a jen svým zaviněním a není prý proto žalovaná matka povinna o jeho výživu se starati a tudíž ani zažalované výlohy proti ní podle §§ 141, 143, 1042 obč. zák. uplatňované platiti. Že František K. není sám s to výlohy zaplatiti, zřejmo z okolnosti, že žalovaná sama doznává, že její syn František K. zaopatření pozbyl a patrně to z toho, že se žalující strana podle zemského zákona ze dne 31. března 1888, čís. 19 z. zák. domáhá s poukazem na předpis § 141 a 143 obč. zák. placení na žalované pořadem práva. Námitka, že žalovaná není s to platiti, nebo že František K. v době ošetřování v nemocnici nebyl nemajetný, ani žalovanou stranou činěna nebyla. Z toho zřejmo, že František K. byl tehdy nemajetný. Podle toho měla žalovaná podle § 143 obč. zák. náklad na ošetřování syna Františka v nemocnici učiniti sama a, jelikož jej učinil za ni žalující fond, jest tento podle § 1042 obč. zák. oprávněn žádati náhradu, neboť ošetřovací náklady v nemocnici jest povinen hraditi především ošetřovaný, je-li nemajetný, musí tak učiniti jeho příbuzní schopní placení a jest povinnost tuto posuzovati podle ustanovení obč. zák. (§ 141—143 a 154 obč. zák., § 11 zák. zem. čís. 19/1888). Podle toho okolnost, jakým způsobem ošetřovanec, třeba zletilý, svého zaopatření pozbyl, jest zcela nerozhodná a rozhodným jen, zda František K. v době ošetřování v nemocnici byl nemajetný, o čemž již, hledě k přednesu žalované, spor býti nemůže.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, opřené jen o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., vytýká napadenému rozsudku, že mylně vykládá ustanovení § 141 obč. zák., ale činí tak neprávem. Povinnost otcova, pečovati o výživu dětí podle § 141 obč. zák., končí, jakmile se děti samy mohou vyživovati. Ale tato otcova povinnost, tkvící v rodinném poměru, nezaniká tím konečně, nýbrž oživne, jakmile dítě, které se již samo mohlo vyživovati, na dále tak učiniti s to není. Opačné mínění hájené dovoláním, neplyne z doslovu zákona, nelze je však opřít ani o smysl a účel zákona, jímž jest, že o děti, jež se nemohou samy vyživovati, musí se starati rodiče (§§ 141, 143 obč. zák.), právě tak, jako jest se starati dětem o ně, upadnou-li v nouzi (§ 154 obč. zák.), při čemž jest lhostejno, kdy a za jakých okolností se tak stalo (srovnej také sb. n. s. čís. 9729).

Čís. 12599.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Předpisu § 35 (1) směn. zák. nelze použiti, zaplatila-li směnku třetí osoba, jež nebyla směnečnou dlužnicí.

Jen, byla-li zaplacená směnka přijatelem pokud se týče domiciliátem, zaniká tím celá směnečná obligace.

Podpis majitele směnky, jímž potvrdil přijetí směnečné hodnoty zaplacené třetí osobou, není pouhým podpisem jména nebo firmy na rubu směnky zakládajícím nevyplněný rubopis.

Neprohlásí-li čestný plátce, za koho chce platiti, pokládá se za to, že se zaplacení stalo pro čest výstavce směnky.

Výstavce jest poctěným a může býti žalován čestným plátcem.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, Rv I 714/33.)

Směnku, o niž tu jde, vydal žalovaný. Před splatností směnky zaplatila majitelce směnky, spořitelně v K., směnku žalobkyně, Adela W-ová, jež podle obsahu směnky nebyla směnečnou dlužnicí. Spořitelna v K. potvrdila na směnce přijetí směnečné hodnoty zaplacené žalobkyní. Proti směnečnému platebnímu příkazu, jež si napotom vymohla žalobkyně proti žalovanému jako vydateli směnky, namítl žalovaný nedostatek oprávnění žalobkyně. Žalovaný uvedl, že směnka nebyla přenesena indosamentem spořitelny v K. na žalobkyni, že skripturní akt spořitelny v K. na směnce není indosamentem, nýbrž kvitancí, že kvitancí směnky směnečné závazky, tudíž i závazek výstavce zanikly, že žalobkyně chtěla splacením směnečná práva žalovaného uspokojiti a tím její směnečná práva proti akceptantu zrušiti a nechtěla získati regresní nároky proti žalovanému. Procesní soud první instance ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolání vytýká, že žalobkyně není k žalobě aktivně legitimována, jelikož nejde o indosament, nýbrž o kvitování směnky. Toto kvitování směnky snaží se odvolatel dovoditi z ustanovení § 35 směn. zák. a z předpisů §§ 1426 až 1430 obč. zák. Činí tak neprávem. Odvolatel přehlíží, že předpis § 35 směn. zák. má na zřeteli placení směnečným dlužníkem a kvitování pokud se týče vydání kvitované směnky jemu. O to v souzeném případě nejde, jelikož směnečnou sumu platila žalobkyně, která směnečně zavázána nebyla, proto, by směnky nabyla. I když spořitelna v K. žalobkyni placení potvrdila, jde o blanko indosament, který vlastnosti té doložkou, že se placení stalo Adelou W-ovou, nepozbyl a doložka tato, ač zbytečná, jen blíže vysvětluje, kým se placení stalo a na koho tedy směnka byla převedena. Odvolatel vytýká dále, že jde o kvitování směnky, že kvitovaná směnka nemůže býti zažalována, že všechny směnečné nároky ze směnky zanikly. Na vyvrácení výtky té stačí, jak již výše bylo uvedeno, poukázati k tomu, že tu nejde o zaplacení směnky směnečným dlužníkem a o vydání kvitované směnky jemu dle § 35 směn. zák., nýbrž o nabytí směnky proti zaplacení směnečné sumy žalobkyní jako osobou třetí směnečně nezavázanou. Žalobkyně jest proto podle § 47 směn. zák. oprávněna žádati od žalovaného jako výstavce zaplacení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

S hlediska dovolacího důvodu č. 4 § 503 c. ř. s. vytýká dovolatel nesprávné právní posouzení věci jednak proto, že nebyla uznána za opodstatněnou námitka nedostatku aktivní legitimace žalobkyně, jednak, že z vykvitované směnky, již prý je směnka zažalovaná, nelze vůbec směnečné nároky uplatňovati. V onom směru má dovolatel za to, že podpis spořitelny v K. na rubu směnky nelze považovati za blanko indosament, nýbrž za kvitování směnečné pohledávky, zaplacené žalobkyní, při čemž vychází z názoru, že každý plátce, i když není směnečným dlužníkem, jest oprávněn podle § 35 sm. zák. žádati na věřiteli vydání kvitované směnky a že tím zaniká jakýkoli směnečný závazek, poněvadž směnka je abstraktním slibem placení. Tento výklad § 35 (1) sm. zák. jest ovšem právně mylný a odporuje přímo zákonu. Podle § 35 (1) sm. zák. směnečný dlužník je povinen platiti jen proti vydání kvitované směnky; majitel směnky tedy jest povinen, vydati kvitovanou směnku platícímu směnečnému dlužníkovi. Dovolatel přiznal ve směnečných námitkách, že před splatností nezaplatil směnku akceptant, nýbrž žalobkyně, tedy třetí osoba, jež podle obsahu směnky nebyla směnečnou dlužnicí. Nejde tedy o vykvitovanou směnku ve smyslu § 35 (1) sm. zák. a není opodstatněná v tom směru výtka nesprávného právního posouzení, neboť jen, byla-li zaplacená směnka akceptantem, pokud se týče domiciliátem jako jeho representantem při placení, zaniká tím celá směnečná obligace, zanikají tedy i práva postihová. Tento případ, jak dolíčeno, tu však nenastal. Dovolateli je však dáti za pravdu, že podpis k-ské spořitelny na rubu směnky nelze pokládati za blankoindosament ve smyslu § 10 sm. zák., jak odvolací soud mylně se domnívá. Vždyť oním podpisem spořitelna v K. jakožto majitelka směnky potvrdila přijetí směnečné hodnoty zaplacené žalobkyní, a nejde tedy o pouhý podpis jména nebo firmy na rubu směnky zakládající rubopis nevyplněný, jak má na mysli § 10 sm. zák. Ale tím není nic získáno pro dovolatele, neboť přes to nelze upírati žalobkyni oprávnění k žalobě, jak dovolatel se snaží dovoditi. Žalobkyně v době podání žaloby byla majitelkou směnky a vykonaného protestu, zaplativši směnečnou hodnotu majitelce směnky, totiž spořitelně v K., jak bylo zjištěno. Toto zaplacení se stalo, jak vychází najevo z dopisu ze dne 1. září 1932 (B), který byl předložen žalobkyní a jehož správnost a pravost uznal žalovaný, jehož obsah se tedy stal součástí souhlasného přednesu stran —, žalobkyní jako třetí osobou pro č e s t. Šlo tu o nepovolanou intervenci ku placení ve smyslu § 58 (3) sm. zák., kterou nemůže majitel směnky odmítnouti bez ztráty práv postihových. Směnka a protest pro neplacení musí býti vydány čestnému plátcí proti náhradě útrat, čestný plátce nabývá placením práv ze směnky (§§ 46, 48 sm. zák.) proti poctěnému, jeho předchůdcům a proti akceptantovi směnky (§ 59 sm. zák.); a je směnkou a protestem legitimován k žalobě. Neprohlásí-li čestný plátce (jako v souzeném případě), za koho chce platiti, pokládá se za to, že se zaplacení stalo pro čest výstavce směnky, výstavce je tedy poctěným a může býti žalován čestným plátcem (srv.

Rouček: Československý zákon směnečný — II. vydání stránky 256, 259, Grünhut Wechselrecht II. sv. stránka 620). S tohoto hlediska je opodstatněna nejen aktivní legitimace žalobkyně jako čestné plátkyně, vykázavší se směnkou a protestem pro neplacení, nýbrž jest i žalovaný jako výstavce směnky a předpokládaný poctěný pasivně legitimován. Otázkou nadhozenou dovolatelem, zda může plátce podle předpisů §§ 1426 až 1430 obč. zák. žádati od věřitele kvitování směnky pro případ, že by nebylo lze použítí předpisu § 35 (1) sm. zák., netřeba se s tohoto právního hlediska zabývat.

Čís. 12600.

Odpor proti přikázání přihlášené pohledávky berního úřadu na dani dědické a na převodním poplatku z důvodu, že nemovitost byla prodána v dražbě ještě před odevzdáním dědicům a že proto nemůže existovati dědický poplatek a převodní poplatek ve výši berním úřadem účtované, jest odkázati na pořad správní.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, R II 137/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost přikázal soud první stolice v přednostním pořadí dědickou daň a převodní poplatek. Odpor knihovních věřitelů soud první stolice zamítl, rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odkázal odpor na pořad správní..

Důvody:

Rekurenti podali odpor proti přihlášené pohledávce berního úřadu na dani dědické a na převodním poplatku z důvodu, že realita byla prodána v dražbě ještě před odevzdáním dědicům a že proto nemůže existovati dědický poplatek a převodní poplatek ve výši berním úřadem účtované. Exekuční soud může při pohledávkách z důvodu práva veřejného rozhodovati k odporu sám jen o otázce, přísluší-li pohledávce právo zástavní, a o jeho pořadí. Uplatňuje-li se však odporem, jakž jest tomu v projednávaném případě, že pohledávka taková není po právu, že nepřislouší bernímu úřadu ani dědický ani převodní poplatek, a uplatňuje-li se i nesprávnost výměry, protože prý řečené poplatky nejsou v tvrzené výši po právu, může o těchto otázkách práva veřejného rozhodovati jen příslušný úřad správní (§ 6 popl. zák. a § 9 zák. čís. 74/1901 ř. z.). Odpor dovolacích rekurentů měl proto býti poukázán podle třetího odstavce § 231 ex. ř. na pořad správní, a poněvadž se tak nestalo a naopak o odporu bylo nižšími soudy neprávem rozhodnuto, bylo dovolacímu rekursu vyhověno a jak shora rozhodnuto.

Čís. 12601.

Spoluvlastník může přenechati pachtovní smlouvou jinému spoluvlastníku užívání svého, třeba jen ideálního, podílu na určitou dobu za určitou cenu. Nemohou-li se spoluvlastníci dohodnouti o výši ná-